

Erfgoedhuis Den Wolsack
Oude Beurs 27 – 2000 Antwerpen
T + 32 3 212 29 50
F + 32 3 212 29 51
info@monumentenwacht.be
www.monumentenwacht.be

monumentenwacht
Vlaanderen vzw

een initiatief van de Vlaamse provincies

JAARACTIEPLAN 2020

MONUMENTENWACHT VLAANDEREN VZW

Inhoud

1. INLEIDING	3
2. BESTUUR	5
3. ONDERSTEUNING & KWALITEITSZORG	6
3.1. Advies & expertise	8
3.2. Kwaliteitsbewaking, standaardisering en ijking	9
3.3. Opleidingen	11
3.4. Thematische werkgroepen	14
4. MONITORING	17
4.1. Inleiding	17
4.2. Ontwikkelen methodiek en ICT	17
4.3. Rapportering & ontsluiting	18
5. STAKEHOLDERS & COMMUNITY	19
5.1. Delen van expertise met het erfgoedveld	19
5.2. Ondersteuning en begeleiding abonnees	19
5.3. Uitbouwen community	20
5.4. Communicatie en promotie	20
5.5. Internationale werking	21
6. ICT	22
7. VEILIGHEID EN PREVENTIE	23
8. PERSONEELSKADER	24
Bijlage 1: jaarplanning 2020	25

1. Inleiding

Monumentenwacht Vlaanderen vormt al jarenlang de verbindende factor voor de vijf provinciale monumentenwachten, onder meer door het organiseren van overleg en uitwisseling op verschillende niveaus. De koepel staat in voor een maximale eenvormigheid in de dienstverlening vanuit de provinciale afdelingen, en biedt onder meer ondersteuning inzake ICT en veiligheid.

Op inhoudelijk vlak werd de dienstverlening rond bouwkunde en interieur in 2019 al nauwer op elkaar afgestemd. Om nog meer in te zetten op een geïntegreerde en integrale werking, zal vanaf 2020 gestart worden met een echte 'pool' van adviseurs (zie hoofdstuk 3), waarin de expertises van de verschillende adviseurs gebundeld worden. Het nieuwe systeem moet leiden tot een efficiëntere opvolging van de verschillende taken en opdrachten, een betere ondersteuning van de provinciale monumentenwachten en meer interactie en betere samenwerking tussen de verschillende disciplines. De vernieuwde aanpak impliceert in de praktijk meteen ook het opheffen van de contraproductieve scheiding tussen de dienstverlening in functie van de provincies enerzijds en de taken in opdracht van de Vlaamse overheid anderzijds.

De voorbije jaren werd Monumentenwacht Vlaanderen door de Vlaamse overheid gesubsidieerd voor het uitvoeren van een aantal 'bijkomende taken'. Voor de samenwerking vanaf 2020 wenst Monumentenwacht Vlaanderen, in samenspraak met het agentschap Onroerend Erfgoed, een nieuwe prioriteit voorop te stellen, met name de monitoring en de rapportage over de evolutie van de toestand van het onroerend erfgoed dat is aangesloten bij Monumentenwacht. In 2019 werd deze nieuwe opdracht met een intensief en participatief traject voorbereid binnen de organisatie.

Tijdens de vele contactmomenten – intern en extern - ontstond een groot draagvlak voor de plannen. Naast de monitoring van de toestand van het onroerend erfgoed, zou daarbij ook ingezet worden op ijking en kwaliteitszorg, de ondersteuning van eigenaars en beheerders, en het uitbouwen van een 'community'. Dit traject resulteerde in een uitgebreide nota, die in november 2019 werd ingediend bij het agentschap Onroerend Erfgoed en het kabinet van minister M. Diependaele.

In diezelfde maand bleek echter dat de nieuwe Vlaamse regering vanaf 2020 een generieke besparing van 6 procent zou toepassen op de werkmiddelen van alle gesubsidieerde organisaties in de onroerenderfgoedsector. Ook Monumentenwacht Vlaanderen wordt (opnieuw) getroffen door deze besparingen, waardoor de ambitieuze plannen voor de vernieuwde werking (voorlopig?) in de koelkast gestoken moesten worden. Daardoor zal 2020 onvermijdelijk een overgangsjaar worden.

Hoewel de Vlaamse overheid de gevraagde financiële middelen voor het inhoudelijk project niet kon vrijmaken, beschouwt Monumentenwacht Vlaanderen de krachtlijnen van de nota nog steeds als basis voor onze vernieuwde werking. In het begin van 2020 wordt bepaald, in overleg met het agentschap Onroerend Erfgoed en het kabinet van de bevoegde minister, welke acties uit de nota gerealiseerd kunnen worden met het verminderde budget.

Inhoudelijk zal de monitoring in 2020 beschouwd worden als een soort ‘nulmeting’, die de basis zal vormen voor de werking in de komende jaren. Daarbij zal gefocust moeten worden op het ontwikkelen van de methodiek voor het verzamelen, analyseren en interpreteren van de gegevens. Een probleem hierbij is het ontbreken van budget om de nodige ICT-ontwikkelingen voor de monitoringsopdracht door te voeren. Desalniettemin zal eind 2020 een eerste monitoringsrapport aangeleverd worden aan de Vlaamse overheid, waarbij in eerste instantie gefocust zal worden op de reeds beschikbare gegevens, in de hoop dat de scope van dit monitoringsrapport in de komende jaren verder kan worden uitgebreid. In ieder geval is het duidelijk dat een goede monitoring maar relevant kan zijn op basis van kwalitatieve data. Daartoe zal er vanuit de pool van adviseurs in 2020 ook worden ingezet op kwaliteitszorg en ijking.

Ten slotte is er ook nood aan een versterking van de ondersteuning van de provincies op het vlak van nazorg in functie van de leden. Een van de meest belangrijke echo’s vanop de werkvloer is immers dat de leden vaak onvoldoende gewaard zijn om de adviezen van Monumentenwacht in de praktijk om te zetten. Om expertise te delen en de uitbouw van het netwerk van eigenaars en beheerders te faciliteren, wil Monumentenwacht in de komende jaren een relevant aanbod voorzien (digitaal en/of fysiek), zowel voor de eigen leden als voor de bredere erfgoedgemeenschap. Ook hier worden de ambities echter teruggeschroefd.

2020 wordt dus op verschillende vlakken een overgangsjaar. Dit biedt ons anderzijds ook de kans om de vernieuwde werking op een goede manier uit te bouwen. Zo zijn momenteel werkgroepen actief die de toekomstige dienstverlening rond varend erfgoed, archeologie, groen erfgoed, etc. uittekenen. Tegelijk wordt onderzocht hoe de opgebouwde expertise rond meerjarenonderhoudsplannen en kostprijzen in de toekomst voor al onze abonnees kan worden ingezet. Ten slotte zijn er ook nog heel wat samenwerkingen met belangrijke stakeholders die de nodige aandacht vragen (bv. met het Agentschap Natuur en Bos, de Vlaamse Landmaatschappij, GO! Gemeenschapsonderwijs, ...).

2. Bestuur

De Raad van Bestuur (RVB) van Monumentenwacht Vlaanderen bestaat uit de bevoegde gedeputeerden uit de vijf provincies, voor de Algemene Vergadering aangevuld met Alban Pols, de stafmedewerker van de Vlaamse Vereniging voor Provincies (VVP).

In 2019 werd de samenstelling vernieuwd naar aanleiding van het aantreden van nieuwe gedeputeerden. Voorzitter van de Raad Van Bestuur is Luk Lemmens.

Samenstelling Raad van Bestuur 2020:

- Luk Lemmens (prov. Antwerpen – voorzitter)
- Igor Philtjens (prov. Limburg)
- Annemie Charlier (prov. Oost-Vlaanderen)
- Tom Dehaene (prov. Vlaams-Brabant)
- Sabien Lahaye-Battheu (prov. West-Vlaanderen)

Het Dagelijks Bestuur (DB) bestaat uit de diensthoofden erfgoed van de vijf provincies: Joke Bungeneers (Antwerpen), Sandro Claes (Limburg), Jo Rombouts (Oost-Vlaanderen – voorzitter DB), Anneke Lippens (Oost-Vlaanderen), Nico Janssen (Vlaams-Brabant) en Reinoud Van Acker (West-Vlaanderen). Het Dagelijks Bestuur komt tweemaandelijks bijeen rond de beleidsmatige aspecten van de werking.

Meer operationele afspraken worden gemaakt in het kader van het InterProvinciaal Overleg (IPO), bestaande uit de teamverantwoordelijken / diensthoofden van de provinciale monumentenwachten: Erik Müller (Antwerpen), Carolien Goeleven (Limburg), Filip Kint (Oost-Vlaanderen), Els Deconinck (Vlaams-Brabant) en Patrick Declercq (West-Vlaanderen). Het IPO komt maandelijks bijeen.

Twee maal per jaar wordt ook een gezamenlijke vergadering van het DB en het IPO georganiseerd, meestal rond een bepaald thema.

3. Ondersteuning & kwaliteitszorg

Een van de hoofdtaken van Monumentenwacht Vlaanderen is de ondersteuning van de provinciale Monumentenwachten, onder meer door het opbouwen en delen van expertise en door in te zetten op een kwalitatieve en uniforme dienstverlening ten aanzien van abonnees.

De adviseurs bij Monumentenwacht Vlaanderen staan in voor een permanente opbouw en uitwisseling van expertise bij de wachters, onder meer door het organiseren van vorming en overleg. De koepel zorgt ook voor het verzamelen van relevante informatie, het opsporen van nieuwe ontwikkelingen en opvolgen van evoluties in de regelgeving, ... en het doorgeven van deze informatie aan de monumentenwachters, maar ook aan de leden en externe stakeholders.

Sinds 2019 is de werking rond bouwkunde en interieur al nauwer op elkaar afgestemd door o.a. met dezelfde jaarthema's te werken en door gezamenlijk opleidingen te organiseren. Om meer in te zetten op een geïntegreerd en integrale werking binnen Monumentenwacht, zal in 2020 gestart worden met een 'pool' aan adviseurs binnen Monumentenwacht Vlaanderen waarbij de verschillende disciplines (bouwkunde, interieur, archeologie, verdere begeleiding abonnees....) en uiteenlopende expertises vertegenwoordigd zijn.

Dit systeem zou moeten leiden tot een efficiëntere opvolging van de taken en een betere ondersteuning van de provinciale monumentenwachten. Voor de individuele adviseurs zal dit leiden tot meer interactie en betere samenwerking tussen de verschillende disciplines. De uitrol van deze nieuwe manier van werken zal geleidelijk gebeuren vanaf het begin van 2020, en zal zeker in de beginfase heel wat afstemming en opvolging nodig hebben.

Vijf adviseurs staan bij Monumentenwacht Vlaanderen ter beschikking om de wachters te ondersteunen, elk met hun eigen expertise. Deze vijf medewerkers zullen zowel ingezet voor de realisatie van de doelstellingen in functie van de provincies als van de Vlaamse overheid. Dit zal gebeuren op een flexibele en transparante manier.

Er is voor gekozen om binnen deze adviseurspool te werken op basis van een duidelijke en transparante planning van zowel de interne werking, het ondersteuningsaanbod als de overlegmomenten. In onderling overleg zal er gewerkt worden met een weekplanning, waarin iedere adviseur per week een prioritaire taak uitvoert. De planning zal ook geregeld aan de wachters gecommuniceerd worden, onder meer via de interne nieuwsbrief. Dit geeft de wachters ook de kans om proactief suggesties te doen of input te geven over bepaalde onderwerpen.

Voorbeeld planning:

	BIRGIT	HILDE	MANOELLE	MARIA	NELE
FEBRUARI					
3 februari	Mariagrotten & cementrustiek i.f.v. presentatie op netwerkdag CRKC-Parcum	Lijsten uitvoerders : uitwerken systeem	Lijsten uitvoerders : uitwerken systeem / inwerken in functies spreadsheets	Mariagrotten & cementrustiek i.f.v. presentatie op netwerkdag CRKC-Parcum	Lijsten uitvoerders : uitwerken systeem
10 februari	Mariagrotten	Opleiding/Maksin Maksbo/ historische uitvoeringstechnieken	OH-fiches corrigeren MAKSbo	Mariagrotten	Wergroep archeologie & groen erfgoed + netwerkdag regionale landschappen VL-B
17 februari	Molens (onderhoudslogboek)	Opleiding historische uitvoeringstechnieken	Kostenbibliotheek omzetten en ordenen	Kostenbibliotheek omzetten en ordenen	Netwerkdag regionale landschappen VL-B ; onderhoudsfiche vleermuizen
24 februari	Allerlei (lopende eindjes MAKSbo, molens, info overleg, OF, cementrustiek...afwerken)	Poster brand ism CRKC & FARO + monitoring methodiek	Verlof	Kostenbibliotheek omzetten en ordenen	Onderhoudsfiche vleermuizen

Er wordt tenslotte ook een nieuw e-mailadres in gebruik genomen, waarop de wachters met alle advies- en expertisevragen terecht kunnen: advies@monumentenwacht.be. Vragen komen dan meteen bij alle adviseurs terecht, en zullen opgevolgd worden door de best geplaatste persoon.

Monumentenwacht Vlaanderen wil ook graag meer inzetten op de zichtbaarheid van de resultaten van het geleverde werk. De adviseurs werken verschillende manieren uit om deze resultaten te ontsluiten, zowel naar de monumentenwachters als het brede publiek. Tegelijk willen we vanuit de adviseurs nog meer aanwezig zijn in de provincies om de monumentenwachters met raad en daad bij te staan. In januari 2020 krijgen de monumentenwachters een eerste briefing over deze vernieuwde werking. Op verschillende manieren zal hierover feedback verzameld worden¹.

De werking van de pool adviseurs kan grosso modo opgedeeld worden in functie van vier doelgroepen of werkvelden: (1) intern – binnen Monumentenwacht, (2) ifv het agentschap Onroerend Erfgoed, (3) ifv de abonnees en (4) andere erfgoedprofessionelen. De meeste energie gaat uiteraard naar de interne werking en abonnees en het monitoringverhaal. Dit kan uiteraard niet zonder voldoende overleg en afstemming met de professionele partners.

Met betrekking tot de interne ondersteuning (binnen Monumentenwacht) bouwt de werking grotendeels verder op de werking van de voorbije jaren, waarbij de klemtoon ligt op advies en expertise, kennisborging en kennisdeling, kwaliteitszorg en ijking, opleidingen en ondersteuning van de monumentenwachters. Daaraan gekoppeld zijn de verschillende werkgroepen en overlegmomenten waarbij Monumentenwacht Vlaanderen en in het bijzonder de adviseurs een schakelfunctie vervullen. Er zal door Monumentenwacht Vlaanderen extra ingezet worden op een goede communicatie en meer persoonlijke contacten met de provinciale monumentenwachten.

Om de link met en de zichtbaarheid van Monumentenwacht Vlaanderen met de provinciale monumentenwachten niet te verliezen, zal er in 2020 opnieuw een 'Ronde van Vlaanderen'

¹ Tijdens de nieuwjaarsactiviteit in februari 2020 werd een oproep gedaan aan de monumentenwachters om hun prioriteiten rond de werking van de adviseurs kenbaar te maken. Dit resulteerde in volgende prioriteitenlijst: 1. Onderhoudsfiches ; 2. IJking / Uniformiteit / Best Practices / Borgen en delen van kennis / Lijst uitvoerders ; 3. Rapportagetool / Opleidingen / Standaardteksten

georganiseerd worden. Tijdens de meetings zal ondermeer aandacht besteed worden aan de werking van Monumentenwacht Vlaanderen, de verdere ontwikkeling van de rapportagesystemen, de samenwerking tussen de verschillende disciplines.

3.1. Advies & expertise

In 2020 zal door de pool van adviseurs permanent gewerkt worden aan de ondersteuning van de provinciale monumentenwachten. Wachters met inhoudelijke en praktische vragen in verband met dingen die ze op inspectie tegenkomen of aan abonnees willen adviseren, worden door het team verder geholpen (helpdeskfunctie / meelopen op inspectie / ...). Daarnaast worden vragen en opdrachten uitgewerkt die vanuit verschillende werkgroepen, vanuit het IPO/DB of vanuit de werking van Monumentenwacht Vlaanderen kunnen komen.

Om een degelijke kwalitatieve en inhoudelijke ondersteuning te kunnen bieden, is het belangrijk voor de adviseurs om informatie te verzamelen, deze op een gestructureerde manier op te slaan en beschikbaar te maken voor alle medewerkers van Monumentenwacht. Zowel externe 'informatie' - zoals voor de werking van Monumentenwacht relevante wetenschappelijke publicaties - als interne 'informatie' - zoals bv. inspecties en inspectieverslagen van atypische objecten of wie gespecialiseerd is in een bepaald onderwerp - zitten vervat in het 'informatie verzamelen'.

De adviseurs zullen samen inzetten op het **gestructureerd beschikbaar maken van deze informatiestroom**, o.a. door de digitale bib en ABC-mappen te actualiseren en makkelijker doorzoekbaar te maken. Hiervoor zal gebruik gemaakt worden van de bibliografische software Zotero. Het jaarthema 'wanden' zal als eerste aangepakt worden. Ook het beschikbaar stellen van de verzamelde informatie over uitvoerders en mogelijke contactpersonen kadert hierin. We vragen daarbij ook input van de monumentenwachters zelf, vooral informatie (bv. atypische inspecties) die van pas kan komen voor andere wachters.

Het optimaliseren van de werking van Monumentenwacht Vlaanderen is een meerwaarde voor de provinciale Monumentenwachtdiensten en is ook een meerwaarde voor **abonnees**. In 2020 wordt verder ingezet op het maken en ontsluiten van **onderhoudsfiches** met praktische informatie die bij de inspectierapporten kunnen gevoegd worden. Samen met de molenwachters wordt ingezet op een **onderhoudsbrochure en logboek**, specifiek voor molens. De **adviesvragen** van abonnees die regelmatig binnenkomen, worden behandeld. Waar nuttig wordt de informatie breder ingezet en verwerkt in onderhoudsfiches, nieuwsberichten of (interne) opleidingen.

De onderhoudsbrochure glas-in-lood zal in 2020 gepubliceerd worden. De nieuwe brochure zal voorgesteld worden tijdens een publieksmoment. Begin 2021 zal er een opleiding over glas in lood voor de monumentenwachters worden georganiseerd. Het uitwerken van onderhoudsfiches heeft voor de monumentenwachters een hogere prioriteit dan het publiceren van nieuwe onderhoudsbrochures. Indien noodzakelijk, zullen bestaande brochures wel geactualiseerd worden.

In 2020 zal Monumentenwacht Vlaanderen enkele initiatieven nemen om de interne expertise met betrekking tot groen erfgoed te verhogen. Naast het in kaart brengen van

initiatieven en kansen - o.m. via overleg met de Regionale Landschappen - versterken we de kennis van de monumentenwachters en sensibiliseren we hen om aandacht te hebben voor dit thema en om door te verwijzen naar de juiste instanties. Hiervoor wordt een tweedaagse opleiding georganiseerd (zie verder).

De dienstverlening rond archeologie focust niet alleen op de eigenaars van beschermd erfgoed, maar de expertise wordt ook ingezet voor niet-beschermd archeologisch erfgoed (i.f.v. bijvoorbeeld van het nieuwe subsidiereglement in Vlaams-Brabant). De bestaande dienstverlening wordt verder gezet (vb. reguliere inspecties neanderthalsite Veldwezelt), maar er wordt meer gestreefd naar een coherent geheel van prioriteiten en een afbakening van de objecten waarvoor de dienstverlening gebeurt.

Dit gebeurt onder meer op basis van de nieuw opgerichte klankbordgroep, waarbij voor het eerste ook het groen erfgoed wordt meegenomen. Voor archeologie en groen erfgoed is er een groot potentieel binnen de nieuw afgesloten samenwerkingsovereenkomsten met het Agentschap Natuur en Bos en de Vlaamse Landmaatschappij. Deze kansen zullen begin 2020 in kaart gebracht worden.

Belangrijk is het streven naar een integrale werking, waarbij zal ingezet worden op de versterking van de basiskennis bij de wachters voor het herkennen van archeologische waarden, groene erfgoedwaarden en op het (verder) uitbouwen van het netwerk (IOED's, RL'en, ANB, VLM, ...).

In maart 2020 wordt hiertoe ook meegewerkt aan de netwerkdag van de Regionale landschappen en IOED's in Vlaams-Brabant.

Ten slotte wordt de archeologische werking ingeschakeld in het monitoringsverhaal. In het kader van de monitoring vond eind 2019 een overleg plaats met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. In Nederland is men immers van start gegaan met een grootschalig monitoringstraject van archeologische sites dat inspirerend kan zijn voor de werking in Vlaanderen. Ook het agentschap Onroerend Erfgoed wordt van bij het begin betrokken bij dit overleg.

3.2. Kwaliteitsbewaking, standaardisering en ijking

De expertise van de monumentenwachters en de kwaliteit van hun prestaties wordt op peil gehouden en verhoogd door integrale kwaliteitszorg. Het organiseren van verschillende acties in functie van deze kwaliteitszorg, standaardisering en ijking gebeurt op verschillende niveaus, in samenwerking tussen Monumentenwacht Vlaanderen en de provinciale Monumentenwachten.

De adviseurs zetten hier actief op in door in 2020 opnieuw in alle provincies **mee te gaan op inspectie** en rapporten na te lezen. Dit kan op vraag van de monumentenwachters of van

de adviseurs. Door mee te gaan op inspectie in de verschillende provincies worden de verschillen in de werking in de provincies duidelijk en kan hier gericht op ingespeeld worden.

De bedoeling is het optimaliseren van de werking over de provinciegrenzen heen, met nadruk op ondersteuning en kwaliteitsbewaking. Aansluitend kunnen de adviseurs op vraag ook toelichting geven over bepaalde thema's op een provinciaal teamoverleg of permanentiedagen inlassen waarbij ze in de provincies beschikbaar zijn voor vragen rond het rapporteren in de MAKsbo rapportagesystemen, zowel voor nieuwe wachters als voor ervaren wachters.

In 2020 zullen **ijkinspecties** georganiseerd worden. Dit kan zowel op het interprovinciaal als op provinciaal niveau. Voor de interieurinspecties gebeurt dit meteen interprovinciaal, gezien de kleinere groep interieurwachters.. Voor de bouwkundige inspectie zal op basis van provinciale ijkinspecties een plan uitgewerkt worden voor verdere afstemming. Het doel van deze ijkinspecties is tweeledig: enerzijds het bevorderen en delen van de expertise van de wachters en anderzijds het uniformiseren van de conditiebeoordeling, terminologie en adviezen.

Een andere manier om standaardisering en ijking te bevorderen is, zijn de **interprovinciale uitwisselingen**. Dit is belangrijk om de werking van de verschillende provinciale diensten op elkaar af te stemmen. Door deze uitwisseling houden de monumentenwachters met een lange staat van dienst voeling met elkaars werking. Het voorkomt ook het gevaar van 'blinde vlekken' of gewoonte. Voor de jonge wachters is het een manier om tot kennisdeling te komen. De adviseurs geven de aanzet voor deze provinciale uitwisseling, stellen teams samen en zorgen voor een jaarlijkse evaluatie tijdens het eerste overleg van het nieuwe jaar. Daarnaast is **informeel collegiaal overleg** belangrijk voor een goede evaluatie van de schadebeelden en rapportage.

Door zelf **opleidingen voor de monumentenwachters** te organiseren wordt er maatwerk geboden. Dit is een eerste stap op een gelijkwaardige kwaliteit van de inspecties (correctie diagnose) en de rapportage over de provinciegrenzen heen. Deze op maat georganiseerde opleidingen worden beschouwd als noodzakelijk kennis en creëren de mogelijkheid om met de collega's in discussie te gaan. Wat hieruit volgt zijn standaardteksten, bepalingen van afbakening tussen disciplines en ook (interprovinciale) ijking.

Monumentenwacht Vlaanderen zal verder werken aan het ontwikkelen van zijn rapportagesystemen. Samen met het aanpassen en verder op punt stellen van de rapportagevorm zal ook de inspectiemethodiek verfijnd worden. In 2020 zullen de eerste grote stappen gezet worden voor het ontwikkelen van een rapportagetool voor interieur. Om de verwachtingen van de wachters zo goed mogelijk in te schatten zullen er zowel overlegmomenten in de provincies georganiseerd worden als specifieke MAKsin-overlegmomenten met het hele team van interieurwachters.

3.3. Opleidingen

De expertise wordt op peil gehouden en vergroot door het organiseren van **opleidingen en interne uitwisselingsmomenten**. Dit is een belangrijke taak van de Monumentenwacht Vlaanderen. De opleidingen zijn gemengd: praktijk en theorie komen hier aan bod. Ze staan - voor zover als mogelijk - open voor alle disciplines binnen Monumentenwacht en de erfgoedzorg. De opleidingen worden waar mogelijk op elkaar **afgestemd** en/of gezamenlijk georganiseerd. Er wordt gestreefd naar een maximale samenwerking tussen interieur, bouwkunde, archeologie en groen erfgoed. Bouwkunde en interieur zijn sinds 2019 sterker op elkaar afgestemd door de werking thematisch te organiseren. Ook met archeologie/groen erfgoed wordt gestreefd naar een betere samenwerking door raakvlakken op te zoeken. In 2020 zal deze aanpak verder gezet worden en zal gewerkt worden rond het thema 'wanden'.

De opleidingen georganiseerd door Monumentenwacht Vlaanderen zijn specifiek voor de monumentenwachters en aangepast aan hun opdrachten en taken. Er wordt aandacht besteed aan de materiaal-technische aspecten, shadebeelden, onderhoud, beheer, conservering en maatregelen voor bewaring. Ze kunnen opgedeeld worden in **basisopleidingen** en een **voortgezet opleidingspakket**.

De grote expertise van collega's monumentenwachters kan actief gedeeld worden op (thematische) overlegmomenten of bijvoorbeeld door het organiseren van '**Teach the Teacher**'-opleidingen. Dit is een belangrijke manier van kennisuitwisseling en het borgen van kennis binnen de organisatie.

Er wordt steeds gestreefd een gespecialiseerde opleiding te laten volgen op een basisopleiding over hetzelfde thema. Hierdoor kunnen minder ervaren wachters met de nodige bagage de gespecialiseerde opleidingen volgen. Tijdens de verschillende opleidingen wordt er ook gestreefd naar **hands-on ervaring** waarbij de theorie aan de praktijk wordt gekoppeld en de haalbaarheid van aanbevelingen op de korrel wordt genomen.

Basisopleidingen 2020

21 & 22 jan 11 & 12 maart	basisopleiding 'leidekken en zink'	A. Van Den Steen (VDAB-Hamme)
19 & 20 febr	basisopleiding 'historische uitvoeringstechnieken in het interieur'	G. Everaert
okt 2020	basisopleiding 'metaal'	D. Biron

Gespecialiseerde opleidingen 2020

15 mei	Moleninspectiedag (ervaringsuitwisseling voor molenwachters molenwachters in Vlaanderen en Nederland)	
11 juni & 23 juni	'groen erfgoed' dag 1: muurvegetaties & mossen dag 2: Bomen & houtig erfgoed	diverse sprekers
Nov 2020	Teach the Teacher 'muurschilderingen'	P. Colla & A. Demuyne

In 2020 komen de thema's 'wanden' en 'daken' aan bod. Het thema 'groen', gestart in 2019, wordt in 2020 geconcretiseerd in de vorm van twee interne opleidingen. Op 11 juni vindt een opleiding rond muurvegetaties en mossen plaats op de Sint-Baafssite in Gent. Op 23 juni wordt in domein Le Paige in Herentals de focus verlegd naar bomen en houtig erfgoed. Verder zal er via werfbezoeken aandacht besteed worden aan de techniek van soft capping.

Er zal vanuit Monumentenwacht Vlaanderen ingezet worden op het consolideren, het sterker en duurzamer maken van de kennis die tijdens de opleidingen is opgedaan. Zo zal onder meer de grote hoeveelheid technische kennis, gegeven tijdens de basisopleiding natuursteen, herhaald worden tijdens natuursteenwandelingen die de komende jaren per provincie zullen georganiseerd worden. In 2020 wordt er een natuursteenwandeling in Brugge en Damme georganiseerd voor alle West-Vlaamse wachters. De andere provincies zullen de komende jaren volgen.

Voor interieur zal het proces gefaciliteerd worden door in 2020 in te zetten op onderwerpen waar de thema's van 2019 (hout & textiel) en 2020 (wanden) elkaar raken. Zo zal tijdens de **ijkinspecties** onder meer gewerkt worden rond textiele wandbespanning en schade aan houten lambriseringen.

Monumentenwachters zijn specialisten in preventieve conservering en onderhoud, maar generalisten in restauratie en interveniërende conservering. Dit generalistisch profiel vraagt een brede materiaalkennis. Daarom is het belangrijk actief in te zetten op contacten met het werkveld door het organiseren van **atelier- en werfbezoeken**. Tijdens deze contacten met restauratoren en gespecialiseerde aannemers wordt uitleg gegeven over de toegepaste hersteltechnieken en houden de monumentenwachters voeling met nieuwe trends binnen de onderhoud- en restauratiepraktijk.

In 2019 hebben alle monumentenwachters de mogelijkheid gekregen de werf van het stadhuis van Antwerpen te bezoeken. Aansluitend hebben de interieurwachters de restauratie van het goudleder en behang van het stadhuis van kortbij kunnen bekijken in het atelier Cordovano. Cordovano zal ons in 2020 op de hoogte houden van de vordering van de werken zodat tijdens een volgend werfbezoek het terugplaatsen van het goudleder en het behang van dichtbij kan bekeken worden.

In het najaar van 2020 zal ook een werfbezoek aan de restauratie van een fabrieksschoorsteen gepland worden (onder voorberhoud).

Naast de specifiek op maat georganiseerde opleidingsdagen, verzamelen de adviseurs - de voor de werking van Monumentenwacht - interessante externe studiedagen en opleidingen in een opleidingsagenda. Zowel de interne als externe opleidingen of studiedagen worden permanent bekend gemaakt via de opleidingsagenda. Alle monumentenwachters hebben hierop toegang. Specifieke basisopleidingen en intern georganiseerde opleidingen worden eveneens per mail gecommuniceerd. De monumentenwachters stellen - in samenspraak met hun leidinggevenden - een pakket samen uit de interne en externe opleidingen.

Wat betreft veiligheidsopleidingen, verwijzen we naar hoofdstuk 7.

3.4. Thematische werkgroepen

Binnen de werking van Monumentenwacht komen verschillende interprovinciale thematische werkgroepen op geregelde basis bijeen:

Bouwkundig overleg

Met een vertegenwoordiger van iedere provincie wordt 3 x / jaar vergaderd om onderling informatie uit te wisselen (10 maart 2020, 15 juni 2020, 10 november 2020). Enkele vaste agendapunten worden overlopen (opleiding, werking bouwkunde, werking andere monumentenwachtdiensten). Daarnaast worden agendapunten aangedragen door de afgevaardigden of de adviseur(s). De afwerking van onderhoudsfiches zal regelmatig op de agenda staan.

MAKSbo-overleg

MAKSbo is de tool annex databank die Monumentenwacht sinds 2016 gebruikt voor de rapportage. Het MAKSbo-overleg is een informeel overlegplatform, dat in de eerste plaats focust op het uitwisselen van praktische kennis en ervaringen tussen de monumentenwachters en de adviseurs.

Molenoverleg

Dit overleg zal een 2tal keer per jaar doorgaan afhankelijk van de noden (3 maart 2020, 21 september 2020). In 2020 wordt verder ingezet op een onderhoudsbrochure / logboek voor molens. Op het overleg wordt ruimte voorzien om elkaar cases voor te stellen of specifieke vragen te stellen over bepaalde problemen. Zo nodig wordt het overleg georganiseerd op een molen waarover vragen zijn of waar werken worden uitgevoerd.

Wergroep MAKStun

Dit overleg focust op de werking rond het funerair erfgoed en de rapportage via de tool MAKStun. Dit zal in 2020 opnieuw 1 x plaatsvinden in okt-nov, gekoppeld aan een plaatsbezoek en ervaringsuitwisselingmoment. Er zal in 2020 verder gewerkt worden aan de standaardteksten, aan een webbased platform (samen met ICT) en lay-out.

Interieuroverleg

Drie keer per jaar komen alle interieurwachters samen voor een overleg. De overlegmomenten focussen op de algemene werking van Monumentenwacht interieur en het afstemmen van de dienstverlening tussen de verschillende provinciale diensten. De agenda van het IPO en de beslissingen aangaande de werking van Monumentenwacht interieur worden geagendeerd en besproken.

Voor de samenkomsten wordt steeds een dagvullend programma voorzien. In 2020 zullen we voor dit dagvullend programma focussen op overleg met partners uit het erfgoedveld. Door deze netwerkmomenten krijgen de interieurwachters meer voeling met (nieuwe/andere) noden binnen het erfgoedveld en kan er gekeken worden hoe de werking van Monumentenwacht interieur hierop afgestemd kan worden.

Agenda 2020

- donderdag 23 januari 2020 1^e interieuroverleg 2020 & overleg met CRKC
- donderdag 14 mei 2020 2^e interieuroverleg 2020 & overleg met FARO
- donderdag 24 september 2020 3^e interieuroverleg 2020

MAKSin-overleg

De rapportage van monumentenwacht interieur wordt vandaag gekenmerkt door verscheidenheid. Limburg en Vlaams-Brabant werken met MAKSin (access), West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en Antwerpen werken elk met een eigen word-sjabloon. De 'nieuwe MAKSin' zal gebaseerd zijn op MAKSbo. Het zal een webbased tool annex database zijn die Monumentenwacht interieur zal gebruiken voor de rapportage.

In 2020 zal er sterk gefocust worden op de uitbouw van deze nieuwe rapportagetool. De ontwikkeling ervan kadert enerzijds in het belang dat door de verschillende provinciale diensten wordt gehecht aan een uniforme en kwaliteitsvolle werking en rapportage. Anderzijds is het borgen van de informatie primordiaal ifv het monitoring-verhaal.

Om dit traject te begeleiden zal het MAKSin overleg nieuw leven worden ingeblazen. De bedoeling is alle interieurwachters hierbij te betrekken. Aangezien de groep interieurwachters relatief klein is, kan op die manier ingespeeld worden op de noden en grieven van elk van de betrokkenen. Om voeling te houden met de noden en grieven van de interieurwachters zullen er bij regelmaat overlegmomenten in de verschillende provincies worden georganiseerd.

Voor de MAKSinoverlegmomenten wordt steeds een dagvullend programma voorzien. Aansluitend op elk MAKSinoverleg wordt een ijkinspectie voor de interieurwachters georganiseerd.

Ijkinspecties interieur 2020

- di 17 maart 2020
- do 22 oktober 2020

Overleg Welzijn op het Werk (WoW)

Drie keer per jaar worden op het WoW-overleg thema's rond veiligheid en preventie besproken.

ICT-adminoverleg

Enkele keren per jaar komen de administratieve medewerkers en de ICT-adviseur samen om relevante onderwerpen te bespreken.

Adviesraad

De adviesraad van Monumentenwacht Vlaanderen zal in 2020 minstens één keer bijeengeroepen worden. De samenstelling van dit adviesorgaan zal, zoals afgesproken in 2019, herbekeken worden.

Werkgroep communicatie

In functie van de vernieuwing van de website van Monumentenwacht werd een nieuwe werkgroep 'communicatie' opgericht, die nadien een meer duurzaam karakter kreeg. De werkgroep komt 1 à 2 keer per jaar samen.

Werkgroep monitoring

In 2019 werd een nieuwe werkgroep opgericht die zich in eerste instantie heeft gebogen over de inhoudelijke invulling van de monitoring van de toestand van het onroerend erfgoed in het ledenbestand van Monumentenwacht. Het is de bedoeling dat deze werkgroep ook in 2020 nog actief blijft om de opstart van de monitoring-werking te begeleiden en te ondersteunen.

Werkgroep archeologisch en groen erfgoed

In 2019 werd een nieuwe werkgroep opgericht die zich in eerste instantie heeft gebogen over de inhoudelijke invulling van de dienstverlening rond archeologisch en groen erfgoed. Het is de bedoeling dat deze werkgroep ook in 2020 nog actief blijft om deze werking verder te begeleiden en te ondersteunen.

Agenda 2020

- dinsdag 11 februari 2020	eerste werkgroepvergadering groen & archeologie
- maandag 24 februari 2020	intern overleg werkgroep groen & archeologie
- dinsdag 5 mei 2020	tweede werkgroepvergadering groen & archeologie

4. Monitoring

4.1. Inleiding

De voorbije jaren werd Monumentenwacht Vlaanderen door de Vlaamse overheid gesubsidieerd voor het uitvoeren van een aantal 'bijkomende taken'. Voor de samenwerking vanaf 2020 wenst het agentschap Onroerend Erfgoed een nieuwe prioriteit te leggen, met name de monitoring en de rapportage over de evolutie van de toestand van het onroerend erfgoed dat is aangesloten bij Monumentenwacht. In 2019 werd deze nieuwe opdracht met een intensief en participatief traject voorbereid binnen de organisatie, zodat de vernieuwde werking in 2020 van start kan gaan. Zoals in de inleiding van het jaarverslag aangegeven, worden de ambities op dit vlak echter teruggeschroefd omwille van budgettaire redenen. Op het moment van de redactie van dit jaarverslag bestaat hier echter nog geen duidelijkheid over. De onderstaande paragrafen zijn dus enkel richtinggevend.

4.2. Ontwikkelen methodiek en ICT

In 2019 werd door een werkgroep met interne en externe specialisten een overzicht gemaakt van doelstellingen en indicatoren, die de basis zullen vormen voor de toekomstige monitoringsopdracht.

2020 zal onvermijdelijk een overgangsjaar zijn, waarin gefocust zal moeten worden op het ontwikkelen van de methodiek voor het verzamelen, analyseren en interpreteren van de gegevens. Inhoudelijk zal de monitoring in 2020 beschouwd worden als een soort 'nulmeting', die de basis zal vormen voor de werking in de komende jaren. Eind 2020 zal een eerste monitoringsrapport aangeleverd worden aan de Vlaamse overheid, waarbij in eerste instantie gefocust zal worden op de reeds beschikbare gegevens. De indicatorenlijst die is opgenomen in de nota 'Meten is weten' bracht al in kaart welke gegevens op dit moment beschikbaar zijn. Dit zal het vertrekpunt vormen.

In de loop van 2020 zal ook gestart worden met het onderzoek naar de mogelijkheden om bijkomende gegevens te verwerken in de monitoringsopdracht. Het gaat dan zowel om data die op dit moment nog niet geregistreerd worden in de databanken, als om data die door externe partners aangeleverd kunnen worden. Er wordt bekeken welk potentieel het uitvoeren van quickscans met zich meebrengt, en mogelijk wordt een proefproject van Monumentenwacht Limburg ondersteund.

De monitoring zal op termijn een grote hoeveelheid data opleveren die verwerkt en geanalyseerd moeten worden. Dit zou idealiter gebeuren met 'Big Query', een tool van Google die toelaat om alle mogelijke queries uit te voeren op data in een databank, en zelfs gegevens uit verschillende databanken kan combineren in de analyses. Aangezien Monumentenwacht nu al gebruik maakt van de tools van het Google-platform, is dit de meest realistische keuze. Er vonden reeds verkennende gesprekken plaats over de

mogelijkheden, maar momenteel is hiervoor geen budget, zodat de ontwikkeling van dit nieuwe systeem in 2020 nog niet van start zal gaan.

4.3. Rapportering & ontsluiting

De monitoring van het onroerend erfgoed door Monumentenwacht zal in de eerste plaats zijn neerslag krijgen in een jaarlijks rapport met statistieken, vaststellingen en interpretaties. Dit rapport dient niet alleen volledig te zijn, maar vooral ook overzichtelijk, duidelijk en bruikbaar voor het agentschap Onroerend Erfgoed en de Vlaamse overheid.

Een selectie van relevante gegevens dient ook – op een visueel aantrekkelijke en toegankelijke manier – beschikbaar gesteld te worden van een breder publiek, om de erfgoedgemeenschap verder te sensibiliseren over het belang van onderhoud voor de toestand van het onroerend erfgoed en de inspanningen van de betrokken partners. Om de resultaten te visualiseren, is de ambitie om op termijn te werken met Google Data Studio. Deze tool kan gekoppeld worden aan de ‘Big Query’ die gebruikt zal worden om analyses te maken. Vanuit Google Data Studio kunnen grafieken en andere voorstellingen gevisualiseerd en (online) gepubliceerd worden. In 2020 is hiervoor nog geen budget.

Daarnaast zal gebruik gemaakt worden van ‘Provincies in cijfers’, een toepassing die werd ontwikkeld door de Vlaamse provincies. Met de tool kan men op een flexibele manier rapporten op verschillende niveaus opvragen. In een samenwerking tussen de diensten Erfgoed en Data en Analyse van de vijf provincies zal hieraan in 2020 een luik ‘onroerend erfgoed’ toegevoegd worden, waarin de data van de monitoring van Monumentenwacht een belangrijk onderdeel zullen vormen.

Er vonden reeds verkennende gesprekken plaats over de mogelijkheden, maar uiteraard dient in 2020 de ontwikkeling van dit nieuwe systeem nog van start te gaan.

Daarnaast ziet Monumentenwacht mogelijkheden om op basis van dit rapport een aantal afgeleide producten te voorzien op maat van verschillende doelgroepen. Dit zal in 2020 nog vrij beperkt zijn.

5. Stakeholders & community

5.1. Delen van expertise met het erfgoedveld

Monumentenwacht streeft naar een optimale expertisedeling, en neemt actief deel aan belangrijke studie- en netwerkdagen. Monumentenwacht is lid van verschillende werkgroepen en stuurgroepen.

Om de dienstverlening intern op een kwalitatieve manier mogelijke te maken, mogen de adviseurs het contact met het erfgoedveld niet verliezen. Hiervoor wordt regelmatig overlegd en samengewerkt met erfgoedconsulenten en andere professionele spelers zoals CRKC, KIK, KU Leuven, Universiteit Antwerpen, WTA Nederland-Vlaanderen... De werking en thema's van de bijeenkomsten en klankbordgroepen worden regelmatig gecommuniceerd via de verschillende overlegmomenten (bouwkundig overleg, interieuroverleg, IPO....).

Er wordt niet onmiddellijk actief ingezet om deel te nemen aan stuurgroepen, maar netwerkmomenten worden wel aangegrepen om de contacten 'warm' te houden en vragen voor samenwerking zullen met plezier intern besproken en in de mate van het mogelijke opgevolgd worden. Geregeld worden ook artikels en bijdragen in vaktijdschriften gepubliceerd. De coördinator van Monumentenwacht Vlaanderen is lid van de redactie van M&L.

5.2. Ondersteuning en begeleiding abonnees

De voorbije jaren werden een aantal belangrijke noden en verwachtingen gedetecteerd bij eigenaars en beheerders van onroerend erfgoed. Parallel met de monitoring wil Monumentenwacht dan ook inspelen op deze noden door tools aan te bieden voor een continue ondersteuning en begeleiding van eigenaars en beheerders. Voor de leden wenst Monumentenwacht een aparte dienstverlening aan te bieden aansluitend op enkele nijpende behoeften zoals referentielijsten van uitvoerders, een kostenbibliotheek, onderhoudsfiches, een onderhoudslogboek, ...

De expertise uit de bestaande KPI-werking zal hierbij verder ingezet worden, op een manier die aansluit bij de uiteenlopende verwachtingen van de verschillende soorten abonnees. Een optie zou zijn om de bestaande (interne) kostenbibliotheek voor onderhoudswerken om te zetten naar een kleine webapplicatie om zo gemakkelijker informatie te kunnen delen met abonnees. In 2020 zal de kostenbibliotheek alvast omgezet worden vanuit de Access-databank naar een spreadsheet-formaat, zodat de gegevens gemakkelijker gedeeld kunnen worden (in de eerste plaats met de monumentenwachters, en op termijn ook mogelijk met eigenaars/beheerders). Bij deze omzetting zal ook de indeling van de kostenbibliotheek aangepast worden aan de indeling van de vernieuwde MAKsbo-rapporten.

Voor grote abonnees met veel objecten zou de dienstverlening omgevormd worden tot een soort consultancy op maat. Een concreet proefproject dat hierrond in 2020 van start gaat is de samenwerking met het Gemeenschapsonderwijs (GO!), één van de grote abonnees van Monumentenwacht met ongeveer 50 beschermde monumenten (en nog heel wat geïnventariseerd erfgoed) in beheer. Het voorbije jaar zijn al deze gebouwen aangesloten bij Monumentenwacht, en werd een structurele samenwerking voorbereid. Dit traject gaat in 2020 concreet van start, na een toelichting van de werking van Monumentenwacht tijdens een netwerkdag van het GO! In 2020 zal een workshop georganiseerd worden voor de GO!-scholen.. Inhoudelijk zal er samengewerkt worden op het vlak van de onderhoudsplanning en continue ondersteuning.

Daarnaast worden er initiatieven genomen met betrekking tot de digitale opvolging van de meerjarenonderhoudstabel door grote abonnees (vnl. steden en gemeenten). In eerste instantie zal hiervoor een bevraging gebeuren bij de grote abonnees met betrekking tot hun gebruik van opvolgingstools, en zal er overleg plaatsvinden met aanbieders van dergelijke systemen (Ultimo, Planon, ...) in welke mate de gegevens uit de onderhoudstabel van Monumentenwacht in hun tools geïntegreerd kunnen worden. Deze bevraging is gepland in maart 2020.

Ten slotte zal in 2020 een reeks workshops rond planning en kostprijzen van onderhoud van onroerend erfgoed georganiseerd worden voor leden van Monumentenwacht. Met deze workshops wil Monumentenwacht Vlaanderen de opgebouwde expertise uit de KPI-werking verder ontsluiten.

5.3. Uitbouwen community

Afhankelijk van de toekenning van de nodige middelen door de Vlaamse overheid, zal eind 2020 ook gestart worden met een traject om te komen tot een online community, waarop eigenaars, experts en professionals expertise en ervaringen kunnen delen. Daarnaast wordt in 2020 ook meer ingezet op fysieke ontmoetingen tussen leden van Monumentenwacht. Er wordt een reeks 'Ten huize van...'-activiteiten voorzien, met als mogelijke rode draad het gebruik van het onderhoudslogboek.

5.4. Communicatie en promotie

In 2019 lanceerde Monumentenwacht een nieuwe, eigentijdse website, die in de eerste plaats gericht is op (potentiële) abonnees, maar ook op de bredere erfgoedsector. Het is de bedoeling om de website de komende jaren uit te breiden met nieuwe functionaliteiten, waarmee Monumentenwacht zijn abonnees nog beter kan ondersteunen. Er wordt hierbij onder meer gedacht aan het creëren van een afgeschermdede ledenzone op de website, waarop abonnees van Monumentenwacht exclusief toegang krijgen tot specifieke informatie.

Monumentenwacht zal ook actief deelnemen aan colloquia en studiedagen, om zijn werking breder bekend te maken.

5.5. Internationale werking

In 2020 zal verder ingezet worden op een sterkere samenwerking met de Monumentenwacht-verenigingen in Nederland. Hierbij zal gefocust worden op de provincies Nederlands-Limburg, Noord-Brabant en Zeeland en de Vereniging Provinciale Monumentenwachten Nederland (VPMN). Er wordt onder meer gedacht aan het betrekken van de interieurwachters uit Nederland binnen het interieuroverleg dat door Monumentenwacht Vlaanderen wordt georganiseerd. Ook op andere vlakken, bijvoorbeeld het organiseren van moleninspectiedagen, wordt expertise uitgewisseld tussen Vlaanderen en Nederland.

Er blijft steevast interesse vanuit het buitenland voor het systeem van Monumentenwacht. Sinds 2019 onderhoudt Monumentenwacht bijvoorbeeld contacten met China. In 2020 zal er een artikel gepubliceerd worden in een Chinees vaktijdschrift.

Op vraag zal ook meegewerkt worden aan de internationale activiteiten van het Raymond Lemaire centrum aan de KU Leuven.

6. ICT

In 2020 voorzien we 0.2 fte ontwikkelaar voor de verdere ontwikkeling en de dagdagelijkse ondersteuning en bug-solving van de centrale databank iMAKS en de rapportagetool MAKSbo door de ontwikkelaar gCompany.

Extra budget zal geïnvesteerd worden voor ontwikkelingspakketten die “fixed price” worden ingeschat door gCompany. Dit moet voorkomen dat het budget wordt opgemaakt zonder dat de volledige gewenste resultaten worden opgeleverd. De planning van de verschillende acties is steeds afhankelijk van het budget en de beschikbaarheid van de ontwikkelaar.

Er zal in 2020 rond volgende thema's gewerkt worden (afhankelijk van het beschikbaar budget):

- iMAKS:
 - Onderhoud en kleine verbeteringen.
 - Uitbreiden IDPB-functionaliteit.
 - Uitbreiden Archeo-functionaliteit.
- MAKSbo:
 - Bredere inzetbaarheid van de applicatie: in eerste instantie voor interieur & molens.
 - Onderhoud, gebruiksvriendelijkheid.
 - Opzetten rapportage interieur.
- Monitoring:
 - Opzetten monitoringen omgeving. (Google Big Query?)
 - Aanpassen bestaande tools (MAKSbo, iMAKS).

Op dit moment zijn nog weinig concrete details beschikbaar mbt. de noden (en daaraan gekoppelde ICT-kosten) voor 2020. De planning van 2020 is afhankelijk van het extra budget en de beschikbaarheid van de ontwikkelaar. Om de beschikbaarheid van de ontwikkelaar te garanderen, moet deze voldoende lang op voorhand gepland zijn. Idealiter moeten we in November 2019 onze development-noden voor Q1 & Q2/2020 doorgeven aan gCompany.

Met de geplande budget-uitbreiding is het niet mogelijk om alle gevraagde wijzigingen in 2020 af te werken. Een vervolgtraject zal zeker nodig zijn in 2021 en verder.

Informatie veiligheid: In 2020 zal een nieuw meerjaren actieplan moeten opgesteld worden. Aangezien er geen DPO beschikbaar is, zal hiervoor een oplossing moeten gezocht worden.

7. Veiligheid en preventie

De wettelijk voorziene taken en opdrachten worden uitgevoerd door de preventieadviseurs van de provinciale Monumentenwachten. De preventieadviseur van Monumentenwacht Vlaanderen stelt permanent zijn ervaring en expertise ter beschikking ter ondersteuning van deze preventieadviseurs. Vanuit Monumentenwacht Vlaanderen worden jaarlijks de nodige veiligheidsopleidingen gefinancierd en georganiseerd. De preventieadviseur volgt de provinciale trainingsdagen op en coördineert de punten uit het jaaractieplan en de afsprakennota.

In 2019 werd een vernieuwde afsprakennota veiligheid opgesteld en goedgekeurd. Daarnaast werd ook het globaal preventieplan geactualiseerd en goedgekeurd. Op basis van deze documenten wordt het preventie- en veiligheidsbeleid vanaf 2020 verdergezet.

In 2020 worden op het vlak van veiligheid en preventie een aantal nieuwe initiatieven gepland. Daarnaast staan in 2020 ook een aantal te herhalen actiepunten op het programma.

1. opmaken van werkinstructie: inspecties van gewelven en torenklim;
2. opmaken van werkinstructie: inspectie van daken met zonnepanelen;
3. infosessie(s) vernieuwde ingave PBM's in iMAKS (per provincie?) + opmaak handleiding;
4. klim-tweedaagse + laddertrainingen (interieurwachters);
5. afwerken van volledig vernieuwde digitale syllabus;
6. infomoment (klim-tweedaagse dag 2?) aansprakelijkheden WN/WG;
7. afhankelijk van advies WoW en beslissing IPO/DB: RI integreren in iMAKS en hiervoor het nodige budget laten reserveren;
8. weerkerende acties:
 1. bundeling van de wettelijk verplichte controles van onze PBM's;
 2. opvolging/aanpassing van adviezen /VIK/werkinstructies/syllabus;
 3. jaarlijkse trainingsdag per provincie "specifieke touwtechnieken" (theorie/praktijk) door een externe trainer op een gepaste locatie;
 4. bijwerken van fotodatabank asbestproducten;
 5. sensibilisering naar abonnees/collega's toe over problematiek van asbest en opvragen asbestinventaris;
 6. informatieverspreiding inzake veiligheid en toegankelijkheid op en rond gebouwen naar 'derden' (dakwerkers, veiligheidscoördinatoren, studenten monumenten- en landschapszorg, toolboxmeetings, studiedagen...);
 7. 3-daagse basisopleiding werken op hoogte (voor nieuwe wachters);
 8. jaarlijkse opleidingsdag per provincie opleiding "specifieke EHBO technieken bij industriële touwtechnieken en op moeilijk toegankelijke plaatsen";
 9. coördineren en organiseren van overeengekomen veiligheidsopleidingen;
 10. uitvoeren van werkplaatsbezoeken en andere afspraken opgesomd in "afsprakennota veiligheid".

Specifiek voor Monumentenwacht Vlaanderen:

1. uitwerken en uitvoeren van concrete (vervolg) acties i.s.m. gezondheidscoach;
2. opleiding kleine blusmiddelen.

8. Personeelskader

De doelstellingen uit het jaaractieplan 2020 zullen gerealiseerd worden met het volgend personeelskader (onder voorbehoud van goedkeuring DB/RVB):

Tijl Vereenooghe	algemeen coördinator	0,8 FTE
Tina Van den Durpe	zakelijk coördinator	0,8 FTE
Birgit van Laar	adviseur	0,8 FTE
Hilde Wouters	adviseur	0,8 FTE
Gert Van Helleputte	adviseur ICT	1 FTE
Eric De Bleser	preventieadviseur	0,5 FTE
Nele Goeminne	adviseur	1 FTE
Manoëlle Verbeeck	adviseur	0,5 FTE
María Hernández	adviseur	1 FTE
Totaal:		7,2 FTE

Goedgekeurd door de Algemene Vergadering op 02/03/2020.

Alban Pols
Secretaris

Luk Lemmens
Voorzitter

Bijlage 1: jaarplanning 2020

(opleidingen en overlegmomenten - stand van zaken februari 2020)

JANUARI	
Woensdag 8	werkgroep risicoinventarisatie
Woensdag 15	Dagelijks Bestuur
Dinsdag 21	WOW-overleg
Dinsdag 21	werkgroep varend erfgoed
Dinsdag 21	IPO
Woe 22 & Do 23	opleiding leidekken (1)
Donderdag 23	vm - Interieuroverleg (1) / nm - inhoudelijk luik IO - overlegmoment PARCUM
FEBRUARI	
Dinsdag 4	klimtraining WWL
Woensdag 6	Supportdag OVL (Gert)
Dinsdag 11	werkgroep archeologie & groen
Dinsdag 11	nieuwjaarsreceptie Mowa
Woensdag 12	MAKSbo WG
Dinsdag 18	IPO
Dinsdag 18	werkgroep varend erfgoed
woe 19 & do 20	Historische uitvoeringstechnieken (G. Everaert) / Gent
Donderdag 20	klimtraining VLB
Ma 24 - Vr 28	<i>Krokusvakantie</i>
MAART	
Maandag 2	Raad van Bestuur / Algemene Vergadering
dinsdag 3	molenoverleg
Woensdag 4	Dagelijks Bestuur
Dinsdag 10	Bouwkundig Overleg
Woe 11 & Do 12	opleiding leidekken (2)
Vrijdag 13	werkgroep communicatie
Dinsdag 17	IPO
Donderdag 19	Admin/ICT overleg
APRIL	
Ma 6 - Vr 17	<i>Paasvakantie</i>
Dinsdag 21	IPO

Vrijdag 24	asbestherkenning
donderdag 29	Natuursteenwandeling West-Vlaanderen
MEI	
Dinsdag 5	
Woensdag 6	MAKSbo WG
Dinsdag 12	WOW-overleg
Woensdag 13	DB-IPO
Donderdag 14	vm - interieuroverleg (2) / nm - inhoudelijk luik IO
Donderdag 14	klimtraining VLB
Vrijdag 15	moleninspectiedag
JUNI	
Donderdag 11	opleiding groen erfgoed (mossen en muurvegetaties)
Maandag 15	BO
Dinsdag 16	IPO
Dinsdag 23	opleiding groen erfgoed (bomen en houtig erfgoed)
JULI	
AUGUSTUS	
SEPTEMBER	
Woensdag 9	Dagelijks Bestuur
Maandag 14	EHBO-technieken WWL
Dinsdag 15	IPO
Maandag 21	Molenoverleg
Dinsdag 22	MAKSbo WG
Woe 23 & Do 24	klimtweedaagse / interieuroverleg (3)
woensdag 23	vm Maksinoverleg / nm laddertraining voor interieurs
Donderdag 24	vm ijkinspectie / nm interieuroverleg
OKTOBER	
Donderdag 15	klimtraining VLB
Dinsdag 20	IPO
Vrijdag 30	klimtraining WWL
NOVEMBER	
Ma 2 - Vr 6	<i>Herfstvakantie</i>
Dinsdag 10	Bouwkundig Overleg
Dinsdag 17	IPO

Woensdag 18	Dagelijks Bestuur
Donderdag 26	trainingsdag specifieke touwtechnieken WVL
Donderdag 26	klimtraining VLB
DECEMBER	
Dinsdag 15	IPO
Ma 21 - Vr 1	<i>Kerstvakantie</i>